

Periodieke informatie van de site: <http://www.marchespublics.be>**Inhoud :*****I. Kwalitatieve selectie – afweging van criteria******II. Wijze van toewijzing – Stock-opdrachten******III. Toewijzingscriteria - wetswijziging******IV. Voorbehouden van de overheidsopdracht aan bepaalde ondernemingen - Wetswijziging***

Brand Whitlocklaan 30 B - 1200 Brussel

Tel : 32(02)742.12.12 Fax : 32(02)734.14.39 E-mail : <mailto:thiel@debacker.com> <http://www.debacker.com>

I. KWALITATIEVE SELECTIE – AFWEGING VAN CRITERIA

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen oordeelde in een arrest van 12 december 2002 dat de aanbestedende overheid in het kader van een beperkte procedure die voorafgaandelijk de afwegingsregels van de selectiecriteria had vastgesteld, ertoe gehouden is dit aan te geven in het aanbestedingsbericht of in de documenten m.b.t. de oproep tot offertes.

Dit arrest is werkelijk van groot belang, vooral in het licht van de motieven. Het werd gewezen op tegenstrijdige conclusies van de advocaat-generaal.

Volgens het Hof moeten de criteria en voorwaarden die elke overheidsopdracht beheersen, het voorwerp uitmaken van een adequate publiciteit vanwege de aanbestedende overheid. Het beginsel van gelijke behandeling dat de basis vormt van de richtlijnen m.b.t. de toewijzingsprocedures inzake overheidsopdrachten, houdt een verplichting tot transparantie in met het doel na te gaan of het wel werd nageleefd. Alle kandidaten moeten over dezelfde kansen beschikken in de formulering van hun voorwaarden van hun vraag tot deelname van hun offerte. In dit perspectief is het vereist dat de afweging van de criteria, als ze reeds in het begin bestaat, gekend is.

In ieder geval kan opgemerkt worden dat het Hof zich niet uitgesproken heeft over de vraag of het verplicht zou zijn de kwalitatieve selectiecriteria af te wegen. Het arrest beslecht enkel de vraag of de aanbestedende overheid de afweging moet meedelen van zodra zij is verricht bij het begin van de procedure.

II. WIJZE VAN TOEWIJZING – STOCK-OPDRACHTEN

De stockopdrachten – ook wel open opdrachten genoemd – is een begrip dat niet specifiek wordt geregeld in de wetgeving. De terminologie is dus niet strikt vastgelegd en men kan er varianten van vinden naar de vorm en naar de benaming.

Het betreft dienaangaande een techniek die op lange termijn en specifiek in de sector werken wordt aangewend en waarover het Rekenhof zich heeft gebogen m.b.t. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het gaat om een techniek gebruikt door de aanbestedende overheid omdat deze weet dat hij gedurende een bepaalde periode moet voldoen aan een zeker type van behoeften zonder dat kan vastgesteld worden wat de reële belangrijkheid ervan is bij aanvang. Deze methode wordt dus gehanteerd indien de aanbestedende overheid niet weet hoe de draagwijdte van behoeften precies te kwantificeren in de loop van een bepaalde periode. Dit stemt overeen met het vaststellen van een catalogus van types van werken waar hij waarschijnlijk nood aan zal hebben tijdens de vooropgestelde periode. De overheidsopdracht houdt in de regel een vaste maar minimaal omschreven opdracht in en laat de deur op een kier voor talrijke latere opdrachten. In plaats van in dit geval een veelheid aan ‘kleine’ opdrachten te lanceren al naar gelang de behoeften zich voordoen, start de aanbestedende overheid een stock-opdracht. Zoals het Rekenhof opmerkt, koopt hij dus een soort van catalogus aan eenheidsprijs waaruit de aanbestedende overheid kan putten al naar gelang de noodzaak, door een open opdracht te richten aan de opdrachtnemer.

Het verslag van het Rekenhof wijst op een juridisch en praktisch oogpunt. Het Hof formuleert er verschillende opmerkingen, waarvan enkele kunnen leiden tot het in vraag stellen van de wettelijkheid van het procédé zelf.

Op het einde van het verslag werd het antwoord van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bijgevoegd. Het bevat een interessante bijkomende verheldering en antwoordt aan heel wat opmerkingen.

Het verslag kan geraadpleegd worden door te klikken op:

<http://www.marchespublics.be/Doctrine/general/ccptesbxlmai2003.pdf>

**III. TOEWIJZINGSCRITEIA -
WETSWIJZIGING**

De Belgische wetgever heeft de mogelijkheid voor een aanbestedende overheid om ecologische of sociale criteria te introduceren als toewijzingscriteria, formeel in de interne juridische orde geïntegreerd. Zoals dit het geval is voor de andere criteria trouwens, zal het steeds vereist zijn dat er een band bestaat tussen elk criterium en het voorwerp van de opdracht.

Artikel 16 van de wet van 24 december 1993 werd te dien einde aangevuld met de volgende zin:

«De gunningscriteria moeten betrekking hebben op het onderwerp van de opdracht, bijvoorbeeld de kwaliteit van de producten of prestaties, de prijs, de technische waarde, het esthetisch en functioneel karakter, de milieukeurmerken, sociale en ethische overwegingen, de kosten van het gebruik, de rentabiliteit, de dienst naverkoop en de technische bijstand, de leveringsdatum en de termijn van levering of uitvoering.»

Deze wijziging past in een vaste rechtspraak, reeds ingezet door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en die vermeld werd in de vorige edities van de Nieuwsbrief Overheidsopdrachten.

Deze tendens doet zich eveneens voor in de discussies die worden gevoerd naar aanleiding van de nieuwe Europese richtlijnen, zonder dat men vandaag al weet of hij al dan niet effectief zal vertaald worden in de toekomstige richtlijnen.

**IV. VOORBEHOUDEN VAN DE
OVERHEIDSOPDRACHT AAN BEPAALDE
ONDERNEMINGEN - WETSWIJZIGING**

De Belgische wetgever wijzigde eveneens de wet van 24 december 1993 door er de mogelijkheid in op te nemen dat de overheidsopdracht alleen aan bepaalde ondernemingen wordt voorbehouden. De wetgever heeft de beschutte werkplaatsen of de sociale inschakelingsondernemingen willen bevorderen.

Het nieuwe artikel 18bis van de wet van 24 december 1993 werd inderdaad als volgt opgesteld:

«Een aanbestedende overheid kan de deelname aan een gunningsprocedure van een overheidsopdracht die niet onderworpen is aan verplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijnen of uit een internationale akte inzake overheidsopdrachten voorbehouden aan beschutte werkplaatsen of sociale inschakelingsondernemingen, overeenkomstig de beginselen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.»

Met beschutte werkplaats wordt bedoeld: de onderneming waarvan de meeste werknemers, omwille van de aard of de ernst van hun handicap, geen beroepsactiviteiten kunnen uitoefenen in normale omstandigheden. Met sociale inschakelingsonderneming wordt bedoeld: de onderneming die voldoet aan de voorwaarden van artikel 59 van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgische actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, of die aan gelijkaardige voorwaarden voldoet in het land van oorsprong van de kandidaat of inschrijver.»

De voorbereidende werkzaamheden preciseren dat in de huidige staat van het Europees recht, dit bijzonder regime alleen kan worden toegepast voor opdrachten die niet in het toepassingsgebied vallen van de richtlijnen op de overheidsopdrachten, met name de opdrachten waarvan de geschatte waarde lager is dan de Europese drempel.

De parlementaire voorbereiding stelt ook dat indien de nieuwe in voorbereiding zijnde richtlijnen dit voorbehoud eveneens mogelijk maken, er aanleiding zal zijn om de voorziene beperking aan te passen.

In ieder geval zullen de overheidsopdrachten die in dit kader zullen gegund worden, de regels en de algemene beginselen van het Verdrag moeten respecteren.

Mster Patrick THIEL
nederlandstalige versie : Mster Sven BOULLART